

Vzlet

číslo 1

jún 2014

ročník 16

**14 klúčov od pevnosti nám odomklo druhé
miesto v medzinárodnej konkurencii**

Vzlet

číslo 1
jún 2014
ročník 16

Vydavateľ

Gymnázium Lipany
Komenského 13
082 71 Lipany

Koordinátorka

Mgr. Mária Radačovská

Do časopisu prispeli

Dávid Molčan, Petra Oslovičová,
Nikola Stedinová, Terézia Bujňáková,
Mária Goliašová, Simona Štefčáková,
Adriána Cisková, Karin Hriceňáková
Milena Kaprálová, Alena Jureková
Michal Vysočan, Kristián Bučko
Eva Kazimírová, Juliána Cenkerová
Marta Hovancová, Peter Kromka
Júlia Kromková, Júlia Madarasová

Grafická úprava a sadzba

Samuel Bañas
Petra Oslovičová
Ing. Tatiana Diničová

Jazyková úprava

Mgr. Dušan Kazimír, PhD.

Fotografie

z archívu školy a internetu

Adresa redakcie

Časopis Vzlet
Gymnázium Lipany
Komenského 13

Milí čitatelia časopisu Vzlet!

V roku 2014 vám ponúkame prvé číslo časopisu v novom šate. Zrodil sa vďaka ochote Samuela Baňasa, Petry Oslovičovej a Ing. Tatiany Diničovej. Jeho nová grafická úprava je veľmi pôsobivá a nápaditá. Vaše triedne časopisy svedčia o fantázii, kreativite, a preto sme uverejnili niektoré články aj v školskom časopise. Verím, že sa vám bude časopis páčiť. Obsahuje rozbor, úvahy, rozhovory, reportáže, literárne práce. Je v ňom zachytený život školy od januára do júna 2014. Tešíme sa na vaše podnety a príspevky v novom školskom roku.

Za redakčnú radu vám prajem prázdniny bohaté na slnko, zážitky s výbornými priateľmi a objavovanie dosiaľ nepoznaného v sebe aj v tých najbližších.

Mária Radačovská

Obsah

Slovo na úvod	3
Keď Marián dvere otvára	4
Literárne ceny	6
Projekty	10
Nepoznám lepšiu školu	12
Učiteľstvo je občas herectvom	13
Oslavovali sme diverzitu	14
Ja sa do tej prísnej zóny nevrátim	16
Hviezdy na jednu noc, Valentín	18
Momentálne nezadaný	20
Niečo zo športového diania	21
Zo života školy	22
Téryho chata	23
Aktivity Zelenej školy	24
Fejtón, úvaha	26
Viete, že...?	27

Milí študenti,

V týchto dňoch z kalendára školského roka 2013/2014 odtrhneme posledný list s dátumom 27. jún 2014 – koniec školského roka. Verím, že väčšina z vás, milí študenti, sa už tohto dňa nemôže dočkať, veď pred vami je krásnych 64 dní voľna. Žiadne skoré ranné vstávanie, žiaden predpísomkový stres, žiadne využívanie neobmedzenej fantázie na tému: Prečo som prišiel neskoro alebo Prečo som sa nepripravil a pod.

sa zapojili do projektu Komprax a naša škola ožila sviežimi farbami a kvetmi a do bežného školského života sa zakomponovalo mnoho rôznych súťaží a zaujímavých aktivít. A to sa mi páči – aktivita vás, mladých ľudí, opáči sa mi, keď škola „žije“. Nie sú to len mimoškolské aktivity, v ktorých sme boli úspešní. Aj tohtoročné maturitné skúšky boli mimoriadne úspeš-

Neviem, o čom budete rozmýšľať, keď budete držať tohtoročné vysvedčenie. A možno že ani nebudete rozmýšľať, ale prijmete ho ako fakt. Mne je za každým školským rokom tak trochu smutno, pretože už žiaden ďalší nebude ako ten predchádzajúci. Žiaci odchádzajú a prichádzajú, časť svojho života tu pobudnú, ale každý vo svojej škole zanechá svoju stopu tak, ako svoju stopu v každom žiakovi zanechá jeho škola.

Na čo si budeme zvlášť pamätať práve za tento školský rok? Určite v nás budú rezonovať mnohé aktivity a podujatia, na ktoré bol tento školský rok mimoriadne bohatý. Spomeniem len úspech a ocenenie v medzinárodnom projekte Akadémie stredoeurópskych škôl, druhé miesto na náročnej medzinárodnej súťaži Kľúč od pevnosti, prvé a druhé miesto na Majstrovstvách Slovenska v speed badminton základných a stredných škôl, prvé miesto v celoslovenskom kole súťaže Ruské slovo či medailové umiestnenie v súťaži Hodžova esej.

Potešila ma aj aktivita žiakov, ktorí

né, keď v externej časti, ktorá dáva určitý obraz v celoslovenskom meradle, sme v matematike obsadili pomyselné 2. miesto medzi slovenskými školami, v Prešovskom kraji sme dosiahli najlepšie výsledky a v slovenskom jazyku sme boli tretia škola s najlepšimi výsledkami. Aj v cudzích jazykoch sme dosiahli vyšší priemer ako bol celoštátny. Ale podrobnejšie sa o tom všetkom dozvieme aj na stránkach časopisu Vzlet.

Musím však podotknúť, že všetko to by sa však neudialo bez zanietenia a aktivity mojich kolegyň a kolegov, ktorým patrí moja úcta a poďakovanie a som presvedčená, že aj vy, študenti nášho gymnázia, to takto cítite.

Želám vám všetkým krásne prázdniny a dovolenky, prežite ich so svojou rodinou a priateľmi čo najzmysluplnejšie, oddýchnite si, naberte veľa síl a energie zo slnka a vody, aby sme sa takto plní chuti do objavovania a poznávania nových vecí stretli 2. septembra 2014 už na prahu nového školského roka.

Viera Urdová, riaditeľka školy

Ked' Marián dvere otvára ...

23. mája 2014 v mestskej galérii do šuchotu vysvedčení a povznesenej nálady maturantov dopadli posledné tóny známej „gaudeamovky“. Nutkavý pocit vo mne nútil neobzerat' sa na našu rozjasenú zmaturovanú mlad', tlačil ma rýchlo pobaliť techniku a hnal ma naliehalo von z galérie. Ten pocit chcel ma uchrániť od prepadu citov. Aj od sĺz... Lúčilo sa a odchádzalo 116 maturantov, ktorí poprepletali svoje študentské životy s našimi učiteľskými.

Zazneli krásne slová na rozlúčku. Veríme, že úprimné. Aj my ďakujeme, že ste sa, milí maturanti, cez skúšku dospelosti prehupli elegantne, bez výrazných strát a že nás tu zanechávate s pocitom, pomôžem si osvedčeným slovným spojením, s pocitom dobre vykonanej práce. A tým, ktorí ostali a čítajú tieto riadky, prinášame pár štatistík, ktoré charakterizujú Maturitu 2014. Štatistiku začnem sloganom: *Ked' Marián dvere otvára, maturitný strach v nás dohára...*

Kolega Marián Mišenčík symbolizoval pohodu, ktorá vládla na tohoročnej maturite. A pritom to bolo náročné obdobie, lebo po druhýkrát maturovali v našej škole 4 triedy a z nich 116 maturantov. Maturitné komisie si vypočuli 469 odpovedí, z toho 5 dobrovoľných. Pre zaujímavosť uvediem, že minulý rok maturanti odpovedali 470-krát. Predsedom školskej maturitnej komisie bol Mgr. Martin Novický zo SOŠ Lipany. Maturanti maturovali v internej časti v tzv. prvom termíne od 19. mája 2014 do 23. mája 2014. Svoje odpovede mali rozložené do dvoch až štyroch dní. Mali sme 6 jednotlivcov, ktorí oslavovali svoj konečný maturitný úspech už druhý deň - v utorok, avšak až 22 maturantov čakalo na svoju záverečnú maturitnú príležitosť až do piatku 23. mája, čo bola nezávideniahodná skutočnosť.

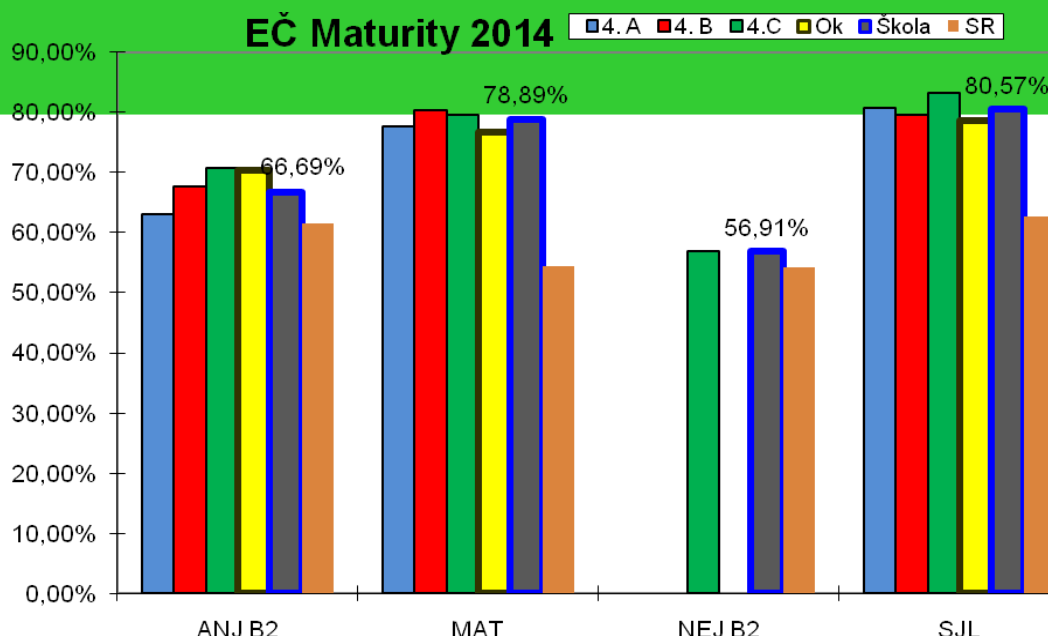
Všetko toto si môžete overiť a popozerať na našom školskom webe so všeobecne známou adresou www.gymlipany.edu.sk, kde v týchto dňoch očakávame 5-milióny klik. Súbežne ste si maturitné tváre mohli sledovať na www.facebook.com, teda jeho skupinu Gymko Lipany.

Časopis Vzlet mi tradične ponúka priestor pre prezentáciu maturitných štatistík v tabuľkovej a grafickej podobe, za čo som mu vďačná, lebo verím, že výsledky sú motivujúce pre ďalšie gene-

rácie. Počas Maturity 2014 pracovalo 18 maturitných komisií, pričom najviac odpovedí bolo zo slovenského a anglického jazyka. Celkovo bolo 362 odpovedí hodnotených jednotkou, 76 dvojkou, 29 odpovedí bolo klasifikované stupňom dobrý a 2 odpovede bolo dostatočné. Celkový priemer ústnych odpovedí na maturitných skúškach dosiahol hodnotu 1,28, čím si dlhodobo držíme svoj vysoký štandard. Bol dokonca o máličko lepší ako v roku 2013 a obhájili sme prospech Maturity 2014 s hodnotením - prospel s vyznamenaním.

Predmet	Počet maturantov	Priemer predmetu
Anglický jazyk	101	1,38
Biológia	48	1,29
Dejepis	16	1,56
Fyzika	9	1,57
Geografia	13	1,46
Chémia	32	1,25
Informatika	27	1,30
Matematika	45	1,29
Náuka o spoločnosti	9	1,00
Nemecký jazyk	15	1,53
Ruský jazyk	3	1,00
Slovenský jazyk	116	1,22
Občianska náuka	31	1,16
Španielsky jazyk	4	1,00
		1,28

Najhorší priemer dosiahla fyzika (1,56) a dejepis (1,56). Najlepšie skóre dosiahli maturitné komisie z ruského jazyka, španielskeho jazyka a náuky o spoločnosti (zhodne priemer 1,00). „Nežiaduce“ známky (dostatočný) sa udelili v anglickom a nemeckom jazyku.

K úplnému pohľadu patrí aj štatistika o externej časti Maturity 2014, teda čísla o úspešnosti študentov v písomnej forme externej časti (EČ) a písomnej forme internej časti (PFIČ). Vo všetkých testovaných predmetoch sme preskočili národný priemer. V tomto porovnaní v externej časti vyznieva najlepšie v posledných rokoch slovenský jazyk. Priemerná úspešnosť školy je 80,57%, čo je takmer 20% nad celoslovenským priemerom (62,6). Veľmi pekný výsledok maturanti dosiahli v matematike (78,89 %), pritom celoslovenský priemer bol 54,4%. Najhoršie výsledky sme dosiahli v nemeckom jazyku, kde sme dosiahli 56,91% úspešnosť (priemer v SR bol 54,3%). V anglickom jazyku sme dosiahli 66,69% úspešnosť, čo je rovnako lepšie ako národný priemer (61,5%).

Viac sa o tom môžete dočítať na www.nucem.sk/maturita. Dočítate sa tam vcelku potešujúce zistenia a fakty, ktoré reálne posú-

vajú školu medzi kvalitné školy.

Písomná forma internej časti je vyhodnotená v nasledujúcom grafe, z ktorého vyčítame, že priemerná úspešnosť sa pohybovala v rozmedzí od 73,79 – 95,32 %. Najlepšie skóre dosiahli študenti oktávy v slovenskom jazyku (95,32 %) a najslabšie skóre dosiahli maturanti IV. B v anglickom jazyku (73,79%).

V závere vyslovujem poďakovanie všetkým maturitným komisiám, ale najmä triednym učiteľom Mgr. Monike Pribulovej, Mgr. Márii Vokálovej, Mgr. Soni Tobiašovej a Ing. Tatiane Diničovej.

Maturitu 2014 som pozorne sledovala aj spoza objektívu. Zachytila som veľa krásnych momentov, z nich ten najpohodovejší vám práve ponúkam. Zahľadte sa na maturantku Veroniku a možno získate návod, ako zvládať životné skúšky. S nohami čiastočne na zemi, ale pohľadom do budúcnosti..-)

Smutno nám je za vami, milí maturanti... Smúti aj volejbalová sieť za silným volejbalovým ročníkom. Veď mať v jednej triede 7 kvalitných volejbalových reprezentantov školy, to sa len tak nevidí... Ale taký je život! Veľa úspechov a veľa pekných týždňov v živote, milí naši maturanti!

Ing. Eva Lazoríková,
zástupkyňa riaditeľky

„Kapitalizmu je vlastná jedna chyba: nerovnomerné rozdelenie bohatstva. Socializmu je vlastná naproti tomu jedna cnosť: rovnomerné rozdelenie biedy.“

Winston Churchill

Blahoželáme Petrovi Kromkovi, žiakovi 2. B, k 1. miestu v literárnej súťaži Hodžova esej 2014. Ponúkame vám ju na prečítanie.

Bude to už takmer dvadsaťpäť rokov. Tisíce životov dnes už zreých mužov, žien, ekonomicky neaktívnych študentov, otcov či matiek zasvätených v manželských a rodičovských zväzkoch, občanov Slovenska, hrdých Slovákov – slobodných Európanov. Okruh ľudí intenzívne prežívajúcich jadro mladosti, používajúc analógiu na Sládkovičovú Marínu. Spoločnosť formovaná mnohoznačným prívlastkom „89“. Atribútom reflektujúcim nielen fyzický vek, pretože integrujúcou „silou“ je predovšetkým pozoruhodná skutočnosť. Skutočnosť, že historický kontext okolností v čase, keď sa narodili, priamo aj nepriamo utvára a ovplyvňuje ich životy až po súčasnosť. Zahľadíme sa na ich osudy. Sú zrkadlom našich myšlienok. Ako prví vstúpili celým svojím „telom“ do „zasnúbenej“ zeme, do neporovnateľne demokratickejšieho sveta vrátane mnohých tieňov a čiernych machúľ, ktoré doposiaľ nahľadávajú veľké očakávania a nádeje.

Pečené holubice nikde! Tento príbeh v sebe skrýva paradox, pretože pripúšťa dvojité perspektívu, dvojité čítanie, kvantitatívny a kvalitatívny rozmer. Mladšie ročníky sú predmetom skúmania, prezentujú obraz súčasnosti nadväzujúcej na historický vývoj. Naopak, konkrétna skúsenosť starších je založená na empirickom prežití a zážitku, čo im umožňuje hľadiť z dvoch pólův. Vychádzajúc z biblickej tematiky, umocnenej o istú dávku nadsadenia, dovoľm si tvrdiť, že v roku, keď padal Berlínsky múr a iné múry, prišlo čosi dôverne známe, avšak v novšom, sofistikovanejšom ošatení. Tichá, osobná sloboda sa pretransformovala na ohlušujúcu slobodu „plných“ hlasiev. Azda najznámejší a najpríznačnejší výrok zamatovej revolúcie „Sloboda a láska musia zvíťaziť nad ľžou a nenávisťou“ možno interpretovať nielen ako originálnu reflexiu Václava Havla, ale záro-

veň aj ako nevyčerpatelnú studnicu inšpirácie, z ktorej pramení morálne a eticky opodstatnený argument odôvodňujúci hlasité „nie“ (nesúhlas). Jeden veľký muž povedal, že sloboda jednotlivca končí tam, kde začína sloboda druhého. Ak disponuje štátny aparát neobmedzenou mocou, azda sloboda ľudí nekončí a nezačína v tom istom bode? Diskusie a polemiky sú viac než oprávnené, pretože z hĺbky vedomia sa vynára dostatočné množstvo otázok k zamysleniu. Komunisti sa možno domnievali, že odstránenie súkromného vlastníctva – znárodnenie myslenia, kolektivizácia výrobných prostriedkov, vykynoženie spoločenských tried – spôsobia prerod v myslení, v duchovnej a kultúrnej sfére a vyvinie sa akýsi moderný socialistický typ človeka. Avšak ruský spisovateľ a disident Alexander Zinovjev tento ľudský prototyp umne nazval „*homo sovieticus*“ – človek bez iniciatívy, tvorivosti a zodpovednosti¹. Opačné ekonomické metódy a opatrenia, najmä privatizácia priemyslových podnikov, môžu len zdanlivo zmeniť mentalitu spoločnosti. Obzvlášť postkomunistické krajiny potrebujú omnoho komplexnejšie a citlivejšie riešenia. Zaiste existujú aj tí, ktorí sa voči pádu železnej opony stavujú skepticky, niektorí sa dokonca prikláňajú k nereálnym konšpiračným teóriám pritiahnutým za vlasy, avšak majoritnú časť tvoria predovšetkým tí, ktorí nie sú spokojní, tí, ktorých predstavy a ideály doposiaľ nenašli väčšinovú zhodu so skutočnosťou. Bohaté a živé svedectvá rodičov, starých rodičov, priateľov či blízkych mi načrtli dianie z nie tak dávnej minulosti očami očitých svedkov. Triedny boj, neoblomné zovretie režimu alebo len banalita na spôsob mandarínky, ktorá bola kedysi takmer nedosiahnuteľným artiklom. Bolestné príbehy zachytené v publikácii *Triedni nepriatelja* Rudolfa Dobíáša otriasajú svedomím a vo mne utíchajú ozveny najkrajších spomienok.

Z môjho ohraničeného zorného uhla viera presvedčenie, ktoré sa hádam nepatrne približuje rétorike negatívnej teológie – nemáme sa horšie...

Spojenie „slobodní Európania“ môže viesť k záveru, že ide o pleonazmus, pretože „neslobodní Európania“ je v dnešnom ponímaní *contradictio in idiecto*. Sloboda sa relativizuje. Myšlienky politických smerov ideologicky podložených marxizmom zásadne odmietam aj kvôli tomu, že cieľavedomou činnosťou popierajú prirodzenú spravodlivosť a slobodu v ekonomickom správaní sa človeka. Tomáš Akvinský, najväčší katolícky mysliteľ a intelektuál, videl základný a prvoradý princíp ekonomického mechanizmu v súkromnom vlastníctve, ktoré povýšil nad obecné. Privátny majetok individualite poskytuje nezávislosť, právo samostatne konať. Ekonomická sloboda je v plnom súlade s ľudskom dôstojnosťou. Odpovedá potrebe istoty a zabezpečenia. Súkromné vlastníctvo a voľný trh sú doménou ekonomického systému – *kapitalizmu*, ktorý zaiste interferuje aj s filozofiou *objektivismu* Ayn Randovej. Liberálni ekonómi či ideológovia pokladajú kapitalizmus za najkomplexnejší politicko-ekonomický systém, domnievam sa však, že Sir Winston Churchill by s „nálepkou“ liberála, ktorá dehonestuje jeho politickú identitu, spokojný nebol a otrávene by utrúsil ďalší spomedzi slávnych bonmotov. Kapitalizmus sa ani zďaleka nepribližuje ideálnemu spoločenskému usporiadaniu, je mu ale najbližší. V krajinách, kde boli zásady voľného trhu uplatňované aspoň v oklieštenej verzii, sa priemerná životná úroveň obyvateľov dokázateľne zvýšila. Slovenská republika je podľa ústavy „sociálne a ekologicky orientovaná trhovú ekonomiku“, voľný trh je budovaný dve dekády, počas tejto periódy „moderných“ dejín zažíva ekonomika progresívny vzostup, ibaže v porovnaní so západným svetom krívame na všetky končatiny. Iste, ekonomická biosféra a vzájomný vzťah štátu a jednotlivca je v týchto krajinách na omnoho rozvinutejšej úrovni. Marshallov plán sa javí ako ne-

postačujúca odpoveď. V niektorých sférach, do popredia uvádzam predovšetkým nehmotnú a duchovnú, sme paradoxne my tými, ktorí sú podstatne menej zraniteľní. Politika realizovaná po februári 1948 si nezaslúži démonické konštatovanie či nostalgické vyzdvihovanie, avšak pri čerpaní zo zdanlivo rôznej určenosti bádam isté „pozitíva“. Žili sme v izolovanom svete skrytosti, za ostatným drôtom. Poznateľná skúsenosť nás zaviedla k hlbšiemu zmyslu udalostí v dejinnom pohybe. Nemé šepotanie normalizačných rokov poskytlo priestor na uchopenie súvislostí. Nesloboda je otroctvom a nespútaná sloboda zotročením ducha. Doposiaľ sa neviem vymaniť z pásma vlastnej subjektivity a pocitu, že krajiny za západnými humnami prechádzajú akýmsi syndrómom vyhorenia. Akoby kolísali medzi pohnútkami absurdity a túžbou po zmysluplnosti. Akoby sa Európa hanbila za svoje kresťanské dedičstvo. Akoby charakter súčasnosti čoraz jasnejšie pripomínal, že medzi Európou a kresťanstvom už nemožno klásť „rovná sa“². Kapitalizmus môže poľahky skĺznuť do vôd pôžitkárstva, upriamujúc svoju pozornosť na finančný zisk a využívajúc vlastnú slobodu ako nástroj na obmedzovanie slobody druhého. Podľa Waltera Benjamina je „vykupiteľskou“ ponukou kapitalizmu práve to, že robí znesiteľnými zadlženosť a život na dlh, ktoré tento systém sám produkuje³. Rieky tradičného kapitalizmu doposiaľ tečú, ale upgradovaný kapitalizmus sa už dávno rozliat do delty prúdov a kanálov. V jednej topánke je už mokro... Práca je substanciálnou podstatou človeka. Mať prácu je dôležité a dať ľuďom prácu ešte dôležitejšie. Fenoménu nezamestnanosti a jej vplyvu na duševnú stabilitu a rozpoloženie človeka sa venuje *Harissonov model*. Mimoriadne veľkej obľube sa teší tzv. *Okunov zákon*, ktorý vyjadruje vzťah medzi dvomi najpodstatnejšími ekonomickými veličinami – ekonomickým rastom a mierou nezamestnanosti. Aby sa hospodársky rast premietol do tvorby nových pracovných miest, mal by nadobudnúť minimálnu hodnotu na úrovni vyše dvoch percent ročne.

Nie som ekonóm, nezvším prach, nie je v mojich silách podať komplexnú charakteristiku trhu. Mám len dve oči, ktoré môžu vidieť. Dve ruky, ktoré môžu meniť. Prial by som si však, aby sme ostali ľuďmi. Tým, čím sme jedineneční. Hry na bôžikov sú kontraproduktívne. Potom sme len hračkami ťahanými za motúziky. Hry na znášateľných demokratov tolerujúcich „inakosť“, no zatracujúcich inakosť názorov, sú ambivalentné. Nebuďme slaboduchí humanisti, ale komunita s veľkým „K“, ktorá si uvedomuje vlastnú nedokonalosť a ohraničenosť. Nebuďme tolerantné tvory, ale tolerantní ľudia. Ľudia plní nádeje. Dospievam – aj ja si raz budem hľadať prácu...

Mlčkyvm pohľadom si premeriavam vagón. Po lícach sa mi kľžu kvapky potu. Prv než sa rozhodnem posadiť, je už môj úmysel len zbožným prianím. Druhý máj. Piatok, študentský spoj. Zostávam stáť pri dverách a cez sklenú výplň sledujem dianie vo vnútri. Bohužiaľ, nič sa nedeje, a to ma desí. Ešte väčšími než propagačný materiál sociálnych demokratov vycapený pred nosom. Toľká zábava. Očami zablúdím späť. Vidím tváre, stuhnuté obličaje. Bez emócií, prázdne gestá. Akoby bolo otravou žiť. Áno, veziem sa voľakedy zeleným „pantografom“ na štýl osemdesiatych rokov, je tlačienka a dýchať všeličím možným obohatený kyslík nie je nič príjemné, ale aj tak... Do poľa pozornosti mi padne pár sediaci oproti. Vzhľadný muž, vzhľadná žena. Vek asi dvadsaťpäť. Opierajú sa o to isté sedadlo, a jednako slova neprehodia. Napokon, prečo by mali. Do uší im prúdia hudobné tóny z káblikov. Nezainteresovaný by povedal, že len využívajú kontakty, resp. konexie. Na diagonálnej pozícii sa týči ďalší alfa samec. Nie starší ako zmienení ľudkovia. Mrví sa. Žiadna neutralita, je nabitý. Nazdávam sa (má slnečné okuliare), že „chémia“ už pracuje. Zvyšné osadenstvo sa predbieha v pasivite. V duchu kapitalizmu – šikovnejší vyhráva. Fádnosť situácie spúšťa fantáziu. V myslí sa mi počas hluchej chvíle vynorí aj esej, na ktorú mám necelé dva týždne. Napadajú mi však také podobnosti v súvislosti s hlavnou tézou zadania.

Štatisticky je jeden zo spomínaného tria bez práce, nezamestnaný. Nuž, *Harissonov model* má celkom určite niečo do seba. *Vystupujem, som na rade...*

Pramene:

¹Zinovjev, A., 1991: *Homo sovieticus* (samizdat – 1982)

²Halík, T., 2004: *Vzýván i nevzýván*, Praha, str. 246, ISBN 80-7160-692-3

³Benjamin, W., 1921: *Kapitalismus als Religion* (fragment)

Kromkovci bodujú ešte raz

V 6. ročníku celoslovenskej literárnej a výtvarnej súťaže Cesty za poznaním minulosti 2014 získala 3.miesto Júlia Kromková, žiačka 1. A triedy.

Pre vábivý chodník neopúšťaj cestu...

Láska

Zrelá žena, dôstojná dáma.
Amor ju nazýva mama.
Jej sestrami sú nádej a viera,
podľahne jej aj divé zviera.
Je tu s nami od počiatku,
každý by ju bral za matku.
Postavu ma ako lusk,
vysoká, štíhla ani prút.
Verí v krásu, v splnenie sna,
jej myseľ či duša je krásna.
Na svet sa díva optimisticky.
Nikdy nič neberie tragicky.
Nevie, čo je to hnev alebo zlosť,
no zlomených srdc pozná dost'.
V bielych šatách chodí,
dobré sa jej vodí.
Dokáže len dávať, nevie brať.
Jej povahu by chcel každý mať.
Vnáša trochu seba do každého
z nás, už zďaleka je počuť
jej anjelský hlas.
Jej oči zvláštnu iskru majú.
Mnoho o nej prezrádzajú.
Rada sa smeje, seba rozdáva.
Večer celému svetu zamáva.
Každý deň čistú vodu pije,
aj preto sa jej dobre žije.
Pochutí si na sladkom či slanom.
Chutne vyvára svojim chalanom.
Obáva sa stretu s nenávisťou,
ktorá horí voči nej závisťou.
No teší sa z bytia, z maličkostí,
v talóne ma množstvo radostí.
Teší sa na svet, kde ju budú
chcieť,
kde ľudia prestanú ťažké križe
niesť.
Tvári sa pokojne a úctivo,
nikdy nerozmýšľa ľstivo.
Pripomína obrovský bezodný
hrniec,
ktorý by naplnil nekonečne veľa
vriec,

Vriec adresovaných celej spoloč-
nosti.
Vriec plných citu, nehy a štedrosti.
Je živá, no občas ju je len cítiť,
keď dvaja môžu za ruky sa chytiť.
Keď ju môžu prežívať,
ružami sa obdarúvať...
Je tým najkrajším citom,
tým najlepším pocitom.
Žiť s ňou celý život to by bol sen,
s pani Láskou prežívať krásny
deň.

Nenávisť

Sestra pýchy, matka neúspechu,
dcéra závesty a strachu.
Pod maskou skrýva tvár
nepriateľa plnú vrások a
s výrazom pomstiteľa.
Zradné oči má.
S každým prísne zatočia.
Slepá, vynaliezavá, zákerná
starena, srdcová choroba, čo plo-
dí ako perena.
Radšej koná, než vraví,
vždy hriech spraví.
Tvári sa veľmi presvedčivo,
no nepôsobí veľmi zhovorčivo.
Faloš nad faloš.
Každé slovo lož.
Zaujímá ju šírenie zla, odporu.
Pomaly získava veľkú podporu.
Taká zradná...
Taká odporná...
Oblečená je v tmavom overale,
radi by sme ju videli na skalnom
brale.
Na vysokom brale.
Niekde na Urale.
Nech skočí, veď aj tak ju nik ne-
chce,

vd'aka nej len každý hreší, tresce.
Zapredanecký hlas.
Samý sivý vlas.
S povahou cholerika, s konaním
pragmatika.
Hrať jej pravidlami je falošná
dramatika.
Obáva sa lásky.
Má z nej vrásky.
Tešia ju ľudské konflikty či ne-
zhody.
Hneď má na radosť mnohé dôvo-
dy.
Hádky a sváry zbožňuje,
svedomie ju nesužuje.
Každý večer nový elixír hnevu
chystá,
pri jeho príprave je vždy sebaistá.
Raňakuje s hnevom,
a večeria so zlom.
Je málo, no s bohatstvom hoduje.
S pretvárkou obchoduje.
Opíja sa, pije.
Ako alkohol je.
Najprv príde úľava, no nakoniec
únavu.
Ach, ten zákerák, čo bezmocnosť
zneužíva.
Baví ju škodiť,
za nos nás vodíť.
Pripomína falošného a bezcen-
ného ducha,
bez ktorého by nenastala na svete
porucha.
Ducha nepotrebného,
ducha prefíkaného,
bez ktorého by bol život krajší,
láskavejší.
bez ktorého by boli ľudia milší,
úprimnejší.

Milujme naveky, pretože,
kde končí láska ONA štartuje...

Vzdelanie v našich rukách

Vzdelanie v našich rukách je názov projektu, ktorý realizuje Gymnázium, Komeniského 13, Lipany v rámci Operačného programu Vzdelávanie prostredníctvom Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (ďalej MŠVVaŠ) SR pre štrukturálne fondy EÚ v rámci opatrenia 1.1 *Premena tradičnej školy na modernú* od marca 2014 do augusta 2015.

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Strategickým cieľom projektu je modernizovať vzdelávanie a podporiť poradenstvo s cieľom zvýšiť uplatnenie sa absolventov na regionálnom trhu práce a pri ďalšom vzdelávaní na vysokej škole (ďalej VŠ). Projekt bol podporený EÚ a MŠVVaŠ SR sumou 181 405,31 € formou nenávratného finančného príspevku, čo predstavuje 95% rozpočtu. Zvyšných 5% rozpočtu, čo predstavuje 9 547,65 €, rovnakým dielom dofinancuje zriaďovateľ, Prešovský samosprávny kraj, a gymnázium z vlastných zdrojov. Cieľovou skupinou sú

žiaci strednej školy - gymnázia a pedagogickí zamestnanci. Inováciou obsahu a metód edukačného procesu s podporou interaktívnych prvkov s dôrazom na prírodovedné a voliteľné regionálne predmety očakávame skvalitnenie výstupov v podobe zvýšených a prehĺbených experimentálnych zručností žiakov, ktoré sú dôležitým predpokladom pri vzdelávaní na VŠ aj pre uplatnenie na trhu práce. Ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov v rámci projektu ide ruka v ruku s týmto cieľom.

Eva Lazoríková,
manažér publicity projektu

Kto sa poučí, vyrastie vo veľkú osobnosť...

Vďaka Grantovému programu Komunitnej nadácie Modrá Torysa sa 24. júna konalo v klubovni gymnázia vyhodnotenie 9. ročníka súťaže Najlepší školský časopis.

Z 11 prihlásených škôl v kategórii ZŠ medzi najlepšie časopisy patrí Májovkár z Prešova, Hviezdička z Lipian a ikváč z Prešova. V kategórii ZŠ a MŠ zvíťazil časopis Krivý Jany z Krivian a Školáčik z Polomy. Objavom roka sa stal novoprihlásený časopis Torysa-čík z Torysy a za špeciálne valentínske vydanie ako Nápad roka bol ocenený časopis Surfer z Prešova. Novinárska porota v zložení Veronika Fitzeková a Richard Scholtés ešte udelili individuálne ocenenie redak-

torom Júlii Kromkovej z časopisu Krivý Jany a Samuelovi Ondrijovi z časopisu Májovkár za ich za výrazný individuálny prínos k tvorbe časopisu, za vytrvalosť a aktivitu a za kreatívne a kvalitné spracovanie článkov. Porotcovia konštatovali, že všetci redaktori sú šikovní a z chýb, ktoré urobili, sa majú poučiť. Ako sa im to podarilo, uvidíme o rok, kedy sa stretneme už po desiatykrát.

Mária Radačovská, koordinátorka súťaže

Deň ľudovej kultúry

V piatok 20. júna sa konal v poradí už šiesty ročník tradičného Dňa ľudovej kultúry na gymnáziu. Študenti predmetu Podnikanie v cestovnom ruchu pripravili pre spolužiakov a verejnosť prechádzku pomyselnou dedinou, v ktorej prezentovali kultúru, tradície a život našich predkov v stánkoch tematicky rozdelených na kultúru, oblečenie, kroje, ručné práce, tradičné remeslá a každodenný život ľudí regiónu Horná Torysa.

Spríevodným podujatím bolo vystúpenie siedmich folklórnych súborov a detskej ľudovej hudby. Ich členovia predviedli zaujímavé tanečné a spevácke vystúpenia. Naším cieľom bolo ukázať, že aj dnes si s úctou zachovávame kultúrne dedičstvo zhmotnené v piesňach, tancoch a zvyklosloví. Chceme sa preto poďakovať vedúcim súborov Lipka (ZŠ Komenského Lipany), Hviezdička (ZŠ Hviezdoslavova Lipany), Slniečko (MŠ na Ul. kpt. Nálepku Lipany), Dubovičanček (ZŠ Dubovica), Briezka (ZŠ s MŠ Brezovica), Sabinovčan a ZUŠ Lipany za príjemný umelecký zážitok,

ktorý spríjemnil túto atmosféru. Pre vystupujúcich a hostí bolo na záver pripravené pohostenie v duchu tradičných jedál nášho regiónu, o ktoré sa postarala školská jedáleň, učitelia a študenti našej školy. Tento festival bol finančne podporený Grantovým programom mesta Lipany.

Beáta Vargovčíková,
koordinátorka projektu

Vzácné kroje

PROJEKT

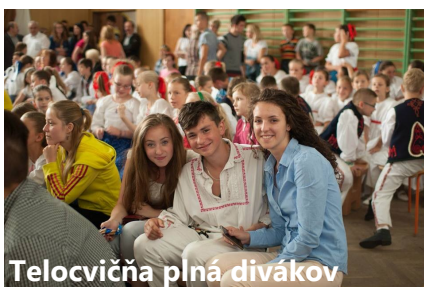
Organizátori podujatia s triednym profesorom

(Perníková) chalúpka

Stánok „Oblečenie“

Telocvičňa plná divákov

Nepoznám lepšiu školu

Moje pôsobenie na Gymnáziu v Lipanoch sa pre mňa, rodenú južanku zo západného Slovenska, začalo začiatkom školského roku 1996/97. Spomínam si na svoje prekvapenie po príchode na východné Slovensko, keď som si myslela, že rodený Slovák, aj keď s maďarským priezviskom, sa dohovorí rodnou rečou kdekoľvek na území nášho štátu. Veľký omyl! Cítila som sa doslova hlúpo, keď som sa pri nákupoch pani predavačky, ktorá sa mi snažila niečo vysvetliť, už asi po štvrtýkrát opýtala svoje „Prosím?“ a jej odpovedi som stále nerozumela. Rozmýšľala som, či použiť radšej angličtinu, ale zjavne jej reč bola slovanského pôvodu, takže asi by to nepomohlo. Takýchto „zvláštnych“ momentov som spočiatku zažila množstvo, napríklad som nechápala, prečo sa mi neznámi ľudia len tak prihovoria hoci aj na zastávke autobusu... (pozdravujem pani kolegyniu V. K.). Týmto chcem aj zároveň oficiálne poďakovať všetkým kolegom, ktorí mi prvých 10 rokov trpezlivo tlmočili všetky programy študentov na stužkových zo šarištiny do slovenčiny. Napriek týmto počiatovým strastiam som sa postupne vypracovala a dovoľm si povedať, že konečne aj sama som schopná vyprodukovať nejaké šarišské vety! Uff, ale to trvalo! A čo pre mňa znamenalo naše gymko? Asi najvýstižnejšie by bolo povedať, že som sa tu cítila ako ryba vo vode, teda ako doma. Najviac si cením

príležitosť pracovať v oblasti medzinárodných projektov a podporou vedenia školy počas mojich posledných 10 rokov v tejto škole, čo mi asi najviac bude chýbať a za čím mi bude najviac smutno. Myslím si, že pre mnohých žiakov práve medzinárodné stretnutia a študentské výmeny boli tým momentom, keď pochopili, čo znamená ovládať cudzí jazyk. Pochopili, že to nie je o učení slovíčok, ani o chápaní gramatiky, ale že je to hlavne zručnosť a múdrosť, ktorá otvára dvere do celého sveta, rozširuje obzory a robí nás ľuďmi, ktorí sa učia a chápujú, čo je za hranicami „našho valala“ alebo inak – „za hranicami „všedných dní“, znásobuje množstvo potenciálnych priateľov na prakticky kohokoľvek na našej ceste, čím ďalej, tým menšej zemeguli. Chcela by som sa poďakovať mnohým ľuďom, ale obzvlášť niektorým výnimočným, ktorých som spoznala v našej škole. Ľuďom, ktorí ma obohatili svojou múdrosťou, pomohli svojou ľudskosťou a urobili ma šťastnou svojím priateľstvom. Nemyslím tým len kolegov, ale aj niektorých výnimočných študentov. Aj medzi vami, študentmi, sa totiž nájdu niektorí, od ktorých bolo pre mňa cťou sa učiť to, čo som sama nedokázala, a tým nemyslím len vedomosti (nebudem menovať, oni sa spoznajú, ak sa im toto dostane do ruky a ak toto budú čítať.

Učiteľstvo je občas herectvom

Neviem, čo povedať na záver, totiž, slovo záver sa mi zdá byť príliš definitívne. Pre mňa Gymnázium v Lipanoch bolo, je a vždy bude neoddeliteľnou súčasťou môjho života. Miestom, na ktoré budem vždy s láskou spomínať.

Som vďačná za všetko, čo som tu prežila a želám vám všetkým len to najlepšie, čo som si istá, že aj zažijete!

Take care <3 Erika

Čo Vás viedlo k povolaniu učiteľky?

Toto povolanie asi vo mne driemalo už od malička. Na jeho postupné prebúdanie vo voľnom čase som v detstve používala rôzne pomôcky: niekoľko kusov vlastnoručne vyrobených klasifikačných hárkov so škálou pestrofarebných známok od výbornej po nedostatočnú a pár triednych kníh s dochádzkou imaginárnych žiakov. Neskôr ma k učiteľstvu motivovali pozitívne vzory mojich učiteľov, samozrejme, aj na našom gymku ☺

Uvažovali ste niekedy aj nad iným povoláním?

Keď som bola úplne malá, chcela som byť klaviristkou. A neskôr som uvažovala aj nad herectvom, ale to v podstate sem-tam treba využiť aj v triede, takže učiteľstvo zvíťazilo.

Chýba Vám na materskej Vaša práca, resp. žiaci?

Svoju prácu mám rada a často na ňu myslím, chýba mi aj náš učiteľský kolektív a popritom si spomeniem aj na žiakov. Hlavne na tých mojich. Teraz mám však trochu iný druh „výchovno-vzdelávacieho procesu“, a to rovno doma, takže si to naplno užívam.

Máte nejaký vtipný zážitok v našej škole?

Vtipných zážitkov by bolo viac a aj tých,

ktoré som v našej škole zažila ešte ako študentka. Tak len taká malá perlička, ktorá mi napadla ako prvá. Súvisí s rozoznávaním a rozpoznávaním profesorov na svojej škole: Istý žiak bol nemenovanou pani profesorkou Kazimírovou vyslaný do vedľajšej triedy s cieľom získať nejakú informáciu. V tej triede sa testovalo a mala tam dozor vtedy ešte pani profesorka Čarnogurská. Keď sa žiak vrátil, pani Kazimírová sa pýta: „Kto tam má dozor?“ A žiak odpovedá: „No, neviem, ony sú dve rovnaké, neviem teraz presne, ktorá to bola, ale taká blondína, dlhé vlasy. Jedna je Genčúrová a druhá Hovancová.

Takže jedna z nich dvoch.“ (Moje rodné priezvisko je Hovancová)

Čo by ste chceli odkázať žiakom?

Nech si naplno užívajú každý deň na gymku, lebo vlastná skúsenosť mi vraví, že je to jedno nádherné obdobie, na ktoré budú s radosťou spomínať (aj keď sa to teraz možno niekedy nezdá). Verte mi, je to tak. A ešte – nech hľadajú vo všetkom a vo všetkých len to Dobré, lebo ono tam je! A nech myslia vždy len a len pozitívne a, samozrejme, nech sa poctivo učia, lebo sa im to v živote určite poriadne zíde. A na záver - nech poslúchajú svojich profesorov a profesorky ☺

M. Hovancová, sexta

Oslavovali sme **diverzitu**

Členovia krúžku ACES Club zorganizovali 20. februára 2014 podujatie s názvom Deň diverzity pod záštitou rakúskej Akadémie stredoeurópskych škôl. Podujatie navštívila aj verejnosť.

Deň diverzity sa konal v Mestskej galérii v Lipanoch. Počas 90 minút stihli študenti predstaviť celú svoju činnosť v rámci medzinárodného projektu **Different? Wonderful!**

Projekt bol realizovaný v spolupráci s dvoma školami zo Slovinska a Kosova. Trval pol roka a bol financovaný **Akadmíou stredoeurópskych škôl a rakúskou nadáciou Erste Foundation celkovou čiastkou 5 000 €**. Pracovným jazykom bola angličtina.

Koordinátorkou a zároveň spoluautorkou projektu bola Mgr. Erika Magyarová, učiteľka z Gymnázia v Lipanoch. Realizačný tím tvorilo približne 15 študentov školy.

Diverzita, diverzita, diverzita

Ústrednou témou projektu *Different? Wonderful!* je **akceptovanie diverzity rozličných sociálnych skupín**, šírenie tolerance voči odlišným ľuďom, menšinám, náboženstvám, iným sexuálnym orientáciám a identitám.

Projekt mal hlavne **informačný a výstražný charakter**. Cieľovou skupinou boli študenti a zamestnanci školy.

Oslavy Dňa diverzity

Programom dňa bolo **tematické tanečné vystúpenie študentov** školy pod vedením Kataríny Fečovej, učiteľky tanca v

ZUŠ Lipany, ktoré bolo nacvičené priamo pre účely Dňa diverzity.

Študentky sexty objasнили svojim spolužiakom, ale aj širokej verejnosti, čo diverzita vlastne znamená, oboznámili divákov s rizikami šikanovania a intolerance a spoločne sa podelili o ich **zážitky z výmenného pobytu v Slovinsku**, ktorý bol tiež súčasťou projektu.

Potom si diváci mali možnosť zahrať hru, v ktorej sa museli rozhodnúť, akého pasažiera z ponúkaných by si vybrali na 45-hodinovú cestu vo vlaku.

Táto aktivita podnietila publikum **zamyslieť sa, vzájomne diskutovať a vhodne prezentovať svoje osobné názory a presvedčenia v cudzom jazyku - angličtine**.

Emócie, emócie, emócie

Súčasťou Dňa diverzity bola aj **projekcia motivačných filmov, ktoré sa dotýkali citlivých tém** akými sú tolerancia, šikanovania, neznášanlivosť, extrémizmus, kyberšikanovanie, trpezlivosť, akceptácia a i. Niektorým divákovi pri filmoch dokonca tiekli slzy.

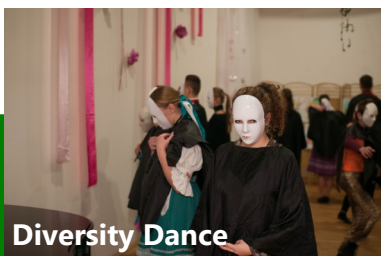
Počas podujatia sa nahlas prečítali **veľmi silné a osobné výpovede paranoidnej schizofreničky a homosexuála**, ktorí sa zo strachu z nepochopenia báli prijať pozvanie organizátorov na Deň diverzity a ako náhradu napísali tieto spovede.

Emócie sa vyplavovali aj pri záverečnej aktivite celého dňa. Tou bol spoločný ta-

nec
všet-

Cesta vo vlaku

Diversity Dance

FlashMob pri pódiu

Diversity FlashMob

kvartáni v akcii

Scénický tanec diversity

kých zúčastnených - **Diversity FlashMob**, ktorý sa konal pri mestskom parku v Lipanoch. V tomto prípade to boli emócie šťastia, radosti a vzájomnej spolupatričnosti. Diverzita bola v tento deň pochopeaná, prakticky vyskúšaná a oslávená.

Cena za študentskú participáciu

Začiatkom apríla sme na ACES akadémii v Senci získali za tento projekt špeciálne ocenenie Študentská participácia. Okrem tejto sa oceňovalo aj v 4 ďalších kategóriách: inovatívne učenie, medzinárodná kooperácia, diverzita a občianska odvaha. Zo 44 projektov získalo špeciálne ocenenie len päť. Stali sme sa zároveň jedinou slovenskou školou s ocenením.

Petra Oslovičová, sexta

aces

Academy of Central European Schools

Oceňovanie na ACES Academy

Zo života školy

Mestský park zdobia motýle

LIPANY. V rámci medzinárodného projektu ACES sa 18. februára 2014 účastníkom projektu podarilo vyzdobiť časť mestského parku v Lipanoch pestrobarebnými motýľmi.

Pri výrobe pomáhali žiaci z rómskej komunity a deti s postihom zo všetkých lipianskych základných škôl.

Okrem motýľov je park obohatený aj o dvojazyčnú *Motýľiu rozprávku*, ktorá dotvára kontext k samotnej parkovej výzdobe.

Nikola Stedinová, sexta

Ja sa do tej prísnej zóny vrátim

Jednou z najvýraznejších osobností spätých s našim gymnáziom je nepochybne pani zástupkyňa Ing. Eva Lazoríková. Aj napriek jej všestranným neodkladným povinnostiam sa nám predsa len podarilo trochu ju vyspovedať :-)

Ako ste sa stali zástupkyňou na našom gymku?

Po návrate z materskej dovolenky, na ktorej som bola s Mikim, odchádzala z funkcie PhDr. Mária Sabolová a funkcia zástupcu riaditeľa bola voľná. Ročná riaditeľka PhDr. Viera Urdoová oslovila niektorých adeptov a „zvítazila“ som nakoniec ja. Výhra, čo povieť?

Koľko rokov ste tu a aký je Váš vzťah ku kolegom?

Na gymnáziu som od roku 1993 a vo funkcii od roku 2000. Keď som prichádzala, v kolektíve boli väčšinou moji učiteľia, ktorých som si vážila

a vážim. Teraz sa dostávam do vedenia vekového pelotónu a moja pozícia je iná. Vážim si kolegov, ktorí pracujú s láskou a oddanosťou učiteľskému poslaniu. A zvlášť si cením kolegyne-matky, ktoré zvládajú tieto dve neľahké roly.

Všimli sme si, že väčšinu vášho času trávite na FB. Čo Vás viedlo k tomu založiť si konto?

Za všetko môže kolegyňa Soňa Šuhajová, to ona mi v jedno popoludnie roku 2008 ukázala na počítači v zborovni, čo za nový mor sa to šíri medzi študentmi.

Predtým. A teraz?

Ha ha ha a s tým veľa času.... ste ma pobavili. Keby som väčšinou času trávila na FB, kto by organizoval prácu v škole, kto by vábil študentov do

telocvične, kto by nakupoval, upratoval, varil, pral, záhradničil, kontroloval Mikiho, organizoval kultúru v dedine, vyhrával v kostole, komunikoval s rozcestovanými deťmi a priateľmi, po x-tý raz seriózne začínal konverzovať po anglicky... Je pravda, že pomocou počítača a aj FB sa mi to robí oveľa

ľahšie, ale do dnešného dňa ešte s určitosťou viem, kde a ako sa počítač a FB vypína.

Ste zástancom FB alebo by ste ho radšej zrušili?

Som jeho zástancom. Keby som nemala konto na FB, musela by som oveľa viac telefonovať, e-mailovať, skypeovať a nachodila by som za niektorými kilometre...

Aké sú podľa Vás výhody a nevýhody FB ?

Výhodou sociálnych sietí je rýchlosť a široký záber komunikácie. Nevýhodou, že ich nevie každý správne po-

užívať a isté údaje zbytočne o sebe publikuje. Ja sama mám mnoho fotiek na FB, ale vidí ich len moja dcéra na Floride.

Máte nejakú zaujímavosť alebo historku spojenú s FB ?

Hej, s úsmevom sa vraciam k výroku študentky sexty Ajky P., ktorá mi povedala, že varovala svojich priateľov, že pozor, mám zástupkyňu v priateľoch... Veru, prečo by sme sa mali niekedy účelovo správať či účelovo používať slušný slovník?

Postoj TOP volejbalistky

Čo si myslíte, čo si o Vás myslia žiaci?

Čo si myslia žiaci, to vie len Najvyšší. Dedukujem z ich správania, že ma rešpektujú a v duchu ďakujú, že už nie som to, čo bývalo. Ale ja sa do tej prísnej zóny vrátim, verte mi!

Ako sa Vám darí udržiavať také kamarátske vzťahy so študentmi?

Zaiste ste postrehli, že ja som zástancom demokratického prístupu, že mne deti v triede nemusia sedieť so založenými rukami a otrocky

sa hlásiť. Ale zato červeným perom nadpisy by si mali písať! A taký trojfarebný zošit ma vie nadchnúť a dokážem si zamilovať takého študenta, teda reálne, študentku. Ale nadovšetko si cením, keď študent vie logicky rozmýšľať a dokáže sa pravdivo pozrieť na svoj študentský život a svoje výsledky. A čísi a úprimní študenti sú ozdobou triedy. A jasne dávam najavo, že známky nie sú všetko!

Aký názor máte na naše tehotné žiačky? V akom veku by, podľa Vás, mal pár začať bližšie žiť?

Och, hnevá ma to! Jednoznačne zastávam názor, že je čas siať, je čas žať. Je čas študovať, milovať a aj rodiť. Je to taká historická skúsenosť, ktorú si odovzdávame, ale je to aj súčasť našej výchovy. Svojím životom som jasne deklarovala, že áno životu. A či ma máte za staromódnu, či nie, ja som bola tak vychovaná a nemala som dôvod túto výchovu zradiť, preto vyhlasujem, že sex patrí do manželstva.

Za rozhovor ďakujú

Simona Štefčáková,

Adriána Cisková,

Terézia Bujňáková, sexta

p. zástupkyňa ako trénerka mladších žiačok vo volejbale

Hviezdy na jednu noc

31. januára 2014 sa v našom gymnáziu uskutočnil **16. valentínsky ples**, ktorý organizovala študentská spoločnosť Like. Program plesu bol veľmi pestrý, zahŕňal aj polnočné prekvapenie.

Kráľ a kráľovná plesu

Ranný zhon

Už od rána po škole každý po-behoval buď so stoličkami alebo lavicami či srdiečkami a podobne.

S dievčatami sme sa rozprávali, aké šaty a doplnky si vezmeme, riešili sme topánky a nemohli sme sa dočkať večera.

Odbila 18. hodina

Každé dievča sa premenilo na krásnu princeznú a z chalanov sa stali ozajstní gentlemani. Kým sme sa usádzali k stolu, prišiel nás skontrolovať pedagogický dozor. Začuli sme prvé tóny a rozbehli sa na tanečný parket.

Chutná večera

Prichádzali čašníčky a doniesli nám chutnú večeru, ktorá pozostávala z dvoch druhov mäsa, zeleninového šalátu a dvoch kopčekov ryže. Každý si na tom pochutil a na tanieri neostala ani omrvinka.

Jé, jé, jé

Polnočné prekvapenie

Odbila polnoc a na stoly nám priniesli „amorovo prekvapenie“, ktoré pozostávalo z ovocia poliateho čokoládou, ktoré bolo v plastovom pohári. Naozaj nás to milo prekvapilo.

Tombola a program

Tento rok organizátori veľmi milo prekvapili, pretože prvou cenou bol tablet, ďalšími cenami boli kozmetické balíčky, poukážky do rôznych kozmetických salónov či vynikajúca šunka.

Súčasť programu bola aj dražba torty, ktorá bola vydražená za neuveriteľných 71 eur. Túto tortu si kúpili septimáni.

Kráľ a kráľovná

Ako každý, tak aj tento rok sme mali kráľa a kráľovnú. Kráľom sa stal Peťo Roba z 3.A a kráľovnou jeho spolužiačka Vanda Kmecová. Po vyhlásení nám ukázali svoje tanečné znalosti a po obrovskom potlesku sme sa k nim všetci pridali a pokračovali v tancovaní.

Juliána Cenkerová, 2.A

Sexta v plnom nasadení

Nechýbal ani pedagogický dozor

Valentín

Slovo, ktoré nám hneď pripomenie lásku, valentínky, kvety a občas aj mastný účet. :) V našej škole ste 14. februára až na dno vrečka siahať nemuseli. Stačilo vám (cca) zopár centov a mohli ste si Valentína poriadne užiť, či už kúpením valentínky, perníkového srdiečka alebo venovaním pesničiek (čo bolo dokonca zadarmo, takže sa sťažovať naozaj nemôžete ;)).

Valentínska pošta

Rozdávanie valentínskej pošty je na gymku už tradíciou. Toto podujatie je organizované žiackou radou. Novinkou v tomto roku bolo to, že valentínky roznášal do každej triedy Amor s anjelmi. Valentínske venovania sa predávali počas prestávok po 25 centov, predalo sa ich približne 230.

Perníky

Za to, že ste si mohli kúpiť perníky, môžete poďakovať najmä projektu KomPrax, triede 1.B a pani profe-

sorke Eve Kazimírovej. Bez nich by ste si na tých sladkých valentínkach

pochutnať nemohli. Perníky sa predávali po 30, 50 centov alebo po jednom eure, záležalo od ich veľkosti. Verím, že vám chutili a toto podujatie sa vám tiež páčilo.

Pesničky

Fajn, prejdime k venovaniu pesničiek. Vďaka chlapcom z 1.B – Otovi, Rišovi, Matúšovi a Jakubovi – a pani zástupkyni Lazoríkovej sme si počas prestávok mohli pospievať, potancovať a možno sa aj poradovať, ak sme začuli naše meno. Dokopy sa venovalo 26 pesničiek. Celkom pekné na to, že táto akcia sa na gymku konala prvýkrát. Či aj posledný, to uvidíme na budúci rok.

Na záver

Dovoľte mi na záver trošku ďakovných rečí:

Za členov žiackej rady by som sa chcela poďakovať pani profesorke Miroslave Mašlej Kopčovej za pomoc s organizáciou valentínskej pošty.

V mene chlapcov od pesničiek by som rada poďakovala pani zástupkyni za – citujem – spríjemnenie dňa a za ochotu a pánovi Darákovi za to, že vyrobil krabičku na papieriky s venovaním.

No a za seba veeeelmi pekne ďakujem svojim spolužiakom, ktorí sú úplne najlepší, pani kuchárkam za spoluprácu a tiež ďakujem pani profesorke Eve Kazimírovej, ktorá je tá najúžasnejšia mamka na svete!

Eva Kazimírová, 1. B

Momentálne nezadaný

17-ročný Matúš Roba pochádza z Dubovice. Je druhákom na našom gymnáziu. Venuje sa naplno volejbalu, futbalu a momentálne je nezadaný. V tomto rozhovore nám prezradí niečo o jeho najobľúbenejšom športe, ktorým je pingpong.

Kto ťa priviedol k tomuto športu?

K pingpongu ma priviedli rodičia, keď som mal asi 5 rokov. Rodičia sa tomu venovali už viac ako 1 rok. Keď som ich videl hrať, povedal somsi, že raz chcem hrať ako oni a odvtedy ma ocko začal brávať na tréningy, stal som sa profesionálnym hráčom stolného tenisu a venujem sa mu dodnes.

Koľko rokov hráš stolný tenis?

Ako som už spomínal, začal som hrať, keď som mal 5 rokov. Od 8 rokov som začal trénovať trikrát do týždňa a začal som chodiť na turnaje.

Aké boli tvoje začiatky s týmto športom?

Moje začiatky boli zlé. Pingpong ma nebavil, ale po čase, keď som trénoval viac a viac, sa výsledky dostavili. Začal som vyhrávať a prišiel aj prvý turnaj, ktorý sa mi podarilo vyhrať. A tento šport ma začal baviť.

Koľko turnajov si už vyhral?

Keď som vyhral svoj prvý turnaj, bol som nesmierne šťastný a rozhodol som sa ich počítať, pretože som si myslel, že moje víťazstvo bolo len šťastie, no keď prišlo druhé, tretie... prestal som s počítaním, čiže vám neviem povedať presné číslo, ale mám ich neúrekom.

Aké sú tvoje ciele v tomto športe?

Mojím cieľom bolo zúčastniť sa na majstrovstvách Slovenska, ktorý som si už splnil. Podarilo sa mi prebojovať do víťaznej dvojky, no skončil som na druhom mieste. Ďalším cieľom, ktorý by som chcel dosiahnuť je zúčastniť sa na majstrovstvách Európy. No

aby som sa tam dostal, potrebujem ešte veľa hodín tvrdého tréningu.

Chcel by si odkázať niečo svojim fanúšikom?

Neviem, či nejakí fanúšikovia sú, ale keď, tak by som im chcel odkázať, aby sa venovali športu čo najviac a raz budú určite lepší, ako som ja.

V zápale hry

Karin Hriceňáková, 2.A

Niečo zo športového diania

Basketbal

Dňa 28.3 sa naša škola niesla opäť v športovom duchu, pretože sa uskutočnil triedny turnaj v basketbale, na ktorom sa zúčastnilo až desať tried.

Turnaj bol financovaný projektom Komprax študentmi tretieho ročníka. Hralo sa systémom dvoch skupín, v ktorých bolo päť tímov, z ktorých prvé dva postúpili do semifinále.

Turnaj sa hral v prevažne dobrej atmosfére. V hre rozhodovali najmä zohranosť tímu a výška jednotlivých hráčov. Semifinálové zápasy boli veľmi napínavé, no vyhrať mohol len jeden. Do finále sa prebojovali žiaci septimy a 4.B. Najdramatickejším zápasom bol ten o prvú priečku. Tú mohli nakoniec oslavovať štvrtáci, ktorí porazili septimu.

Florbalová liga

Tento polrok sa v škole rozbehla školská florbalová liga, v ktorej si sily zmerajú družstvá tried a učiteľov. Presnejšie, sú to dve súťaže rozdelené podľa veku. V prvej tzv. sérii A je, spolu 12 mužstiev (učitelia, 4. A, 4. B, 4. C, oktáva, tretiaci, septima, 2. A, 2. B, sexta, prváci a kvarta A). V sérii B máme 6 družstiev (príma, sekunda, terciá, kvarta B, sexta dievčatá, mix dievčatá). Hlavným cieľom je prilákať mládež k športu.

Projekt rozbehol pán profesor Laš, ktorý taktiež patrí do tímu učiteľov. Hrá sa systémom 3+1 (traja hráči + jeden brankár). "Myslím že tento systém zvýši atraktivitu hry" vyhlásil profesor Laš a nemýlil sa. Momentálne už v rozbehnutej lige suverénne vedie sexta s osemnástimi bodmi (bez prehry), za nimi je mužstvo učiteľov (12 bodov, taktiež bez prehry). Na dne tabuľky sa nachádza septima, ktorá zatiaľ nezískala ani bod.

Súboj tried

Aj tento rok sa v našej škole uskutočnila vedomostno-športová súťaž. Toto podujatie je vďaka minuloročným skúsenostiam veľmi populárne a tento rok určite nesklamalo. Organizátori si dali poriadnu námahu s testom a športovými súťažami. V súboji sa stretli všetky triedy od kvarty. Boj o titul najlepšej triedy sa začal vedomostným testom. Otázky boli väčšinou vše-

obecného charakteru. Po dokončení testu nasledovala športová časť, ktorá sa tohto roku skladala zo siedmich disciplín. Všetko to vyvrcholilo kondičnou novinkou BEEP TEST. Nakoniec zvíťazila skúsenosť v podaní októvanov. Na druhom mieste skončila 4. B, a tretia bola 2. A. Víťazom srdečne gratulujeme!

Kristián Bučko,
Michal Vysočan, sexta

Imatrikulácia trochu inak

10. januára 2014 bolo v celej škole cítiť zvedavosť a nedočkavosť. Prečo? Dnes predsa oficiálne privítame medzi sebou nových primánov a prvákov.

A keď odbilo dvanásť hodín, rozbehli sa do telocvične húfy žiakov a predstavenie sa mohlo začať. Táto imatrikulácia bola odlišná od ostatných ročníkov, pretože primáni sa nám predstavili svojím spevom, tancom, divadlom a hrou na hudobný nástroj. Napokon zložili sľub tretiakom, ktorým sa zaväzovali, že k nim budú úctiví a budú sa s nimi deliť dokonca aj o desiatu.

Po nedeľnej hodinke prišli na rad prváci. Najprv zaspievala každá trieda spoločnú pieseň. Potom sme navštívili mnoho krajín sveta, o tom aj svedčil názov celého podujatia Cesta okolo sveta. V jednotlivých krajinách museli dvojice a trojice prvákov zvládnuť úlohy, ktoré im pripravila 3. B. Neskôr sľúbili poslušnosť voči starším žiakom a začala sa diskoteka, na ktorej sa mohli zúčastniť všetci žiaci školy.

(RR)

Celý svet hovorí o dresoch

Keď sa povie Soči, určite každému z nás napadne tohtoročná zimná olympiáda - najväčšia hokejová horúčka na svete. Na tomto turnaji sa predstavili najväčšie hviezdy hokeja. Bolo ale potrebné, aby hráči vyzerali na ľade dobre! Preto každá krajina hrdo ukázala svetu svoju novu pýchu - reprezentačný dres!

Najkrajší? Slovenský, samozrejme

Slovensko nebolo žiadnou výnimkou a tiež predstavilo vlastnú kolekciu dresov. Čuduj sa svete, slovenský dres zožal vo svete najväčší úspech. Ba čo viac, niektoré zahraničné médiá ho označili za najkrajší. Dresy boli úspešné asi kvôli jednoduchosti dizajnu a, samozrejme, „zázračným“ pásikom po jeho obvode. Nie sú to len obyčajné pásiky. Keď sa pozrieme trochu bližšie, zistíme, že tie malé pružky sú vlastne slová slovenskej národnej hymny.

Dizajn „zázračných“ pásikov sa páčil aj „bratom“ spoza rieky Moravy. Dokonca v prieskume skončili naše dresy o stupeň vyššie ako české, za nimi už nasledovali iba dresy Švédov, Kanadánov.

Nezvyčajný dres z pohľadu Rusov.

Aj v Rusku zanechal originálny nápad spod Tatier ohlas. Uznali, že naše nové dresy majú „šmrnc“. Určite sa im veľmi páčil nápad so slovami štátnej hymny. A tak treba už len dúfať, že naši hokejisti nebudú len dobre vyzerat' na ZOH, ale že podajú dobrý výkon a na konci olympiády sa na našich hrudiach bude lesnúť zlato.

Dávid Molčan, 2.A

Téryho chata - ešte ďaleko?

Hrebienok – Zamkovského chata – Malá Studená dolina – Téryho chata (2 015 m n. m.)
vzdialenosť 7,5 km - čas 03.00 hod. - stúpanie 860 m - klesanie 120 m

4. apríla sme sa v rámci turistického krúžku vybrali na Téryho chatu. Začali sme v Starom Smokovci, z ktorého sme sa pozemnou lanovkou dostali na Hrebienok (1 263 m n. m.). Tam sa všetci turisti z Lipian spontánne rozdelili do skupín. Každá z nich mala, tuším, nejakého vodcu – skúsenejšieho turistu okrem tej našej.

Práve preto sa naša 7-členná skupina pohybovala po červenej a nie skôr zelenej turistickej značke dosť neisto a váhavo. Prvú časť výstupu tvorila kamenná cesta k Zamkovského chate. Tá bola jednoduchá a takmer všetkým známa. Naozaj takmer? Keď sa ma nemenovaná turistka (Nikola) len po pár minútach túry pri Obrovskom vodopáde spýtala: „Ešte ďaleko?“ odpovedali sme jej: „Ale nie, veď

hneď sme tam,“ s tušením, že to bude ešte asi päťkrát dlhšie a o dosť náročnejšie. Teraz môžeme povedať, BOLO.

Po oddychu na Zamkovského chate sme rázne vykročili ďalej a cez celú Malú Studenú dolinu sme boli v situácii „*nikto pred nami, nikto za nami.*“ 4 kilometre sme si všetci pripadali ako na konci sveta. Naozaj sme nevedeli, či ideme dobre, kam vlastne kráčame a kde sa ocitneme. Malá Studená dolina si však naše oči okamžite získala a cítili sme sa v nej aj napriek pochybnostiam bezpečne.

Dookola sme sa sami seba pýtali: „*No kto mohol postaviť chatu až tak ďaleko, tak vysoko, tak od ruky?! Prečo vlastne až tam?!*“ Celé to sťažoval sneh, po ktorom sme sa naspäť riadne pošmýkali, ale aspoň to bola pre nás väčšia výzva. V cieľi sme sa zdržali nie viac ako 20 minút. Výhľady aj chata boli super, no samotná túra bola pre nás väčším zážitkom. Práve vtedy sme si uvedomili veľkú múdrosť: **„Nie je dôležitý cieľ, ale cesta k cieľu.“**

Mária Goliašová, sexta

Pohľad na Malú Studenú dolinu

Stojíme vo výške 2015 m n. m.

Aktivity Zelené školy

Deň vody (všade samá H₂O)

Svetový Deň vody pripadá na 22. marec. Tento rok to vyšlo na sobotu, a keďže v sobotu sa do školy nechodí, tak už v piatok (21. 3.) si kolégium Zelené školy pri Gymnáziu v Lipanoch pripravilo pre svojich žiakov rôzne aktivity. Súťažilo sa v pití cez slamku, prenášaní vody lyžičkou, v kvíze a v ďalších aktivitách súvisiacich

s vodou, za ktoré si víťazi odniesli ceny. Taktiež si mohli žiaci priniesť vzorku vody na rozbor. Rozborom bolo zistené, že v našom kraji máme dosť tvrdú vodu.

V rámci Dňa vody sa žiaci prvého ročníka zúčastnili na exkurzii v čistiarni odpadových vôd v Lipanoch, úpravovni vody v Brezovici a pri zdroji pitnej vody vo Vyšnom Slavkove.

Laboratórium, kde sa testujú vzorky

Študenti priamo v akcii

Deň energie (Kto šetrí, má za tri)

V stredu 18. marca, keď sa najstarší študenti trápili nad písomnou maturitou, naše akčné kolégium pripravilo pre ostatných bohatý program. Lepšie povedané - spravili nám Deň o energii. Konal sa v triedach vo vedľajšej budove. Aktivitami nás oboznámili hlavne s tematikou o úspore energie. Porovnávali sme úsporu finančnú i energetickú žiaroviek, žiariviek

a LED svietidiel. Dozvedeli sme sa tiež o obnoviteľných zdrojoch energie, ktoré sú omnoho ekologickejšie, než tie, ktoré používame dnes. Aby sme nesesedeli len tak na stoličkách a počúvali informácie, zapojili sme sa do súťaží. Motiváciou boli ospravedlnenky z ústnej odpovede, no tie získali iba tí s najväčším počtom bodov. Zvítazili žiaci sexty.

Aktivita „Rozstrihaná veta“

Energetický kvíz

Postav dom, zasad' strom,...

Výzdoba vestibulu

Deň Zeme

*(Komu sa nelení,
tomu sa zelení)*

Ako každý rok, tak aj tento sa v našej škole 22. apríla prebiehal Deň Zeme. Tento rok sme si trochu prikrášlili okolie školy. Študenti oktávy, septimy a 1. B vysadili dokopy 38 malých stromčekov. Z ihličnanov to bola napríklad jedlička, smrek a borovica a z listnatých javor. Teraz už len trpezlivosť a pozornosť ako nám stromčeky budú rásť do krásy.

SABI viečka

(spoločnými silami)

Aj tento rok sme nezháľali a spoločne vyzbierali okolo 6 600g hliníkových viečok SABI. V zbieraní však pokračujeme aj naďalej!

Úsmev pre strom

(Nestačí sa len :)

Naše akčné gymko sa zapojilo do ďalšej súťaže s environmentálnou témou. Tentokrát to bolo o recyklácii. Museli sme splniť tri podmienky. Prvou podmienkou k úspešnému záveru bolo odovzdanie vyzbieraného papiera. Spoločne sme priniesli 400 kg, čo je pekné číslo. Druhú úlohu sme tiež splnili. Vysadili sme dokopy 15 stromčekov. A tretiu podmienku splnili niektorí z vás. Vyrobili ste výstižné plagáty o recyklácii a zbere papiera.

Druhá akčná úloha

Výtvarná na ekologický spôsob

Anna Jureková, sexta

Príprava zlej nálady

(Fejtón)

Dnes si povieme o tom, ako si pripraviť zlú náladu. Najprv do misky každodennej rutiny vhodíme skoré vstávanie. Zobudíme sa na kvílenie budíka s vierou, že je to len nočná mora. A práve to aj je. Keď sa konečne pripravíme a vyberieme sa z domu, snažíme sa chytiť autobus, ktorý ide znova príliš skoro. Do svojej misky si k únave prihodíme státie celou cestou v autobuse a štipku zabudnutej úlohy. Keď sa konečne dostaneme von z autobusu, môžeme opäť pokračovať v svojej „krížovej ceste“ do školy.

Po príchode do školy pokračujeme. Pokrájame si desaťminútovku a vhodíme do misky, potom pridáme štipku skúšania, trocha písomky a ďalšie ingrediencie v podobe fyziky, chémie a angličtiny a celé to premiešame. Premiešané ingrediencie vhodíme na pekáč, no ešte predtým okoreníme jednou päťkou, štvorkou a spiatočnou cestou autobusom. Pre obľúbencov pikantných prihodíme zmeškanie autobusu a milého šoféra, ktorý vie trafiť jedinu mláku na ceste a pritom vás ošpliechať. Na pár minút necháme zapiect' a keď sa konečne dostaneme domov vytiahneme zlú náladu z rúry a posypeme pocitom, že deň sa ešte neskončil. Jednoznačne podávame za horúca. A hoci to nie je zdravé, rozhodne je to neškodné. Pozitívom je, že má dlhú trvanlivosť.

Júlia Madarasová, 2. B

Ako vyzerá šťastný človek?

(Úvaha)

Čo je šťastie? Ako vyzerá šťastný človek? Čo asi cíti? Lieta v oblakoch, alebo sa ponáhľa z práce, aby nakúpil deťom na raňajky? Stojí pred oltárom s obrúčkou na prste alebo sa pozerá na prvé šediny svojej polovičky? Je mladý, plný sily a chuti do života alebo sa prizera na svoje už protestujúce telo?

Keď sa povie šťastie, predstavím si oboje. Jar života plnú energie a milión odtieňov zelenej. Spievajúce vtáčiky a jablone ako nevesty zaodeté voňavými púčikmi... Čas nedozretej mladosti... No aj nádherné leto - najživšie zo všetkých ročných období - aj období života. Smiech, zábava, letné noci plné priateľov a žiary... Lúče svetla prenikajúce do hlbín osviežujúcej vody... Tvár ožiarená slnkom, ktoré dodáva svetu neobyčajný lesk a silu... Čas dozrievania... Po lete prichádza jeseň - najkrajšia svojou pestrosťou a zrelosťou... Je to čas premýšľania a úplného uspokojenia, čas zberu... Zima - to je obdobie oddychu a pohladenia s príslubom znovuzrodenia krásy. No každé z týchto období je popretkávané krásnymi spomienkami - svadba, narodenie detí... Všetky obdobia zažívame len raz, no Boh nám dáva možnosť každý rok zaceliť v týchto obdobiach to, čo sme zameškali.

Ako vyzerá šťastný človek? Je mladý či starý? Ja mám jednu odpoveď. Šťastný človek mladne.

Milena Kaprálová, tercia

Viete, že...?

Srdce modrej veľryby je také veľké, že by ste mohli plávať jeho tepnami.

Polovica všetkých ľudí, ktorí kedy žili, zomrela na maláriu.

Na pokožke človeka žije viac organizmov, než je ľudí na svete.

Jedna spermia obsahuje 37.5MB genetickej informácie.

Med je jediná potravina, ktorá sa nekazí.

Dve tretiny ľudí na svete ešte nikdy nevideli sneh.

Pri každom kýchnutí sa naše srdce na sekundu zastaví.

Jazyk je najsilnejším svalom v celom tele.

Naše oči majú od narodenia až po smrť vždy rovnakú veľkosť.

Celková plocha pľúc má veľkosť asi ako jedno tenisové ihrisko.

Kolibríky sú jediné živočchy, ktoré dokážu letieť smerom vzad.

Muži majú šesťkrát väčšiu šancu, že ich zasiahne blesk, než ženy.

Ak by sa dvojice identických dvojčiat - žien a dvojice identických dvojčiat - mužov, vzali, ich deti by boli geneticky súrodencami.

Ak by sme dokázali zmenšiť populáciu Zeme na veľkosť dediny so 100 obyvateľmi, bolo by v nej 57 Ázijcov, 21 Európanov, 14 Američanov a 8 Afričanov. Iba jeden z nich by vlastnil počítač.

